

MOTERŲ DIRVA

MĖNESINIS ŽURNALAS, LEIDŽIA A. L. R. K. MOTERŲ SAJUNGA.
TOMAS V. Balandis-April, 1921 m. No. 4 (56)

Entered as second Class Matter Nov. 30, 1918 at the P. O. at Chicago, Ill.
Under act of March 3, 1879

"Moterų Di va" (Women's Field).
Published monthly by the A. L. R. K.
Moterų Sąjunga (Lith. R. C. Wo-
men's Alliance of Am.).

SUBSCRIPTION RATES:

Yearly	\$2.50
Six Months	\$1.50
Single copy	.20
In foreign countries yearly	\$3.00
Six Months	\$1.75
Single copy	.25

"MOTERŲ DIRVA"

917 W. 33rd St., Chicago, Ill.

"MOTERŲ DIRVA"

Moterų mėnesinis žurnalas
Leidžia A. L. R. K. Moterų Sąjunga
KAINA:

Suv. Valstijose metams	\$2.50
Pusmečiui	\$1.50
Vienas egz.	.20
Užrubežyje metams	\$3.00
Pusmečiui	\$1.75
Vienas egz.	.25

"MOTERŲ DIRVA"

917 W. 33rd St., Chicago, Ill.

VILNIUS.

Štai ir Vilnius ant kalvos,
Graži sostinė Lietuvos,
Apjuostas Nerio, globoj girių;
Iškur dar Algirdas didus
Net kanus baudė ir gudus,
Iškur išėjo tiek didvyrių!

*

Kiek atminimų, kiek minčių,
Kiek čia užburta paslapčių!
Čia steigia sostą Gediminas;
Čia didžio Vytauto dvasia
Ligšiol nuo Panarių nakčia
Ant žirgo raiteliu vaidinas.

*

O sveikas! Garso spinduliais
Tėvams šviete; iščia keliais
Prabočiai ėjo ginti Prusų;
Nuo čia lig Dono, lig Maskvos
Skelbei tu vardą Lietuvos!...
Burai ir busi mūsų!...

*

Palikęs vartus atkūlai
Kaip broliams lenkams privalai
Užmiršęs praeitį vergauti.
Tu priglaudei juos širdimi.
O jie, tau priešai svetimi,
Nor' širdį Lietuvai išrauti.

*

Kaip sielai amžinas Dangus,
Kiekvienas žingsnis čia brangus.
Bet jo skundais neatsiimsi:
Tik darbo prakaitu karčiu,
Tik kova ir keliu stačiu,
Tiktai, kad pats dvasia atgimsi.

*

Dvigalvio aro dar naguos!
Iš miego keldamas varguos,
O, Vilniaus neužmiršk, Lietuvi!
Čia ne tiktai kad praeitis,
Čia tavo irgi ateitis!
Čia kovą vedama už buvį!

("Mūsų Vargai".)

I Moterų Sąjungos nares.

Seserys Sąjungietės!

santi patarlė, kad kiekvienas esąs savojo likimo kalviu. Teisinga turi būti toji patarlė, nes ištikro kiekvienas žmogus, kiekviena šeimyna, draugija ar viespatija darbuojasi, deda visas pastangas nukalti sau didžiausią laimužę, ir nukala ją tokio tik didžio, kokio didžio yra jų išgalės, jų sugebumas.

Bet yra valandos, kada žmogus, šeimyna, draugija ir t.t. ar tai pamiršta, kad kiekvienas tik pats yra savo laimužės kalviu, ar sau laimę bekaldamas taip nuvargsta, kad nebepajiegia linksmai ir noriai beskampinti ant savo priekalo.

Ir mūsų Amerikos lietuvių išeivijoje—toje plačioje mūsų asmeninės, tautinės, draugijinės laimužės dirbtuvėj aptiko priekalų daili sutartinė (Federacija). Asmenį, šeimos vis labiau ir labiau permirksta namų darbo raugalu ir užmiega alkoholio dujose; Vyčių ir mūsų Sąjungos priekalai-organai ("Vytis" ir "Moterų Dirva") jau skamba vis rečiau ir vis lėčiau; kitų organizacijų priekalai retkarčiais ir vos girdžiamai tesugaužia; mūsų Tėviškės Lietuvos nepriklausomybės ir laimės du didžiausi gaunimai—Tautos Fondo ir Bonų priekalai jau ką nenutilo visai.

Ar kalviai nusivilę sustojo bedirbė? gal aptingo, ar gal pavargo? Greičiausiai—pavargo. Nes be pailsio nei negyva mašina ilgai nedirba, ir jai reikia duoti atvėsti. Ir gamta per vasarą smarkiai padirbėjus, turi savo žiemą, kada visas gyvenimas joje, visas darbas pradingsta ir tik po žiemos miego pavasaryje, lig žmogus iš po nakties iš ryto vėl stoja darban. Taip ir mūsų čia Amerikoje, ypač katalikų visuomenė ir mes moterys per ilgą pasaulinio karo laiką rengėm priekalus ir ant jų įšilę Lietuvai laimužę ka-

lėmė—tvėrėriame organizacijos ir per jas rinkome aukas, prakitavome vajuose, pirkome bonus ir t.t. ir t.t. ir..., matomai, pavargome. Atėjo darbo vakarėlis, naktelė, sugulo susnudo darbininkai.

Bet kas seimynoje ar tai Lietuvoje, ar čia Amerikoje anksciausiai kelias—moterys. Jos pirmos pabunda, jos parupina darbininkams vaigį ir pastiprinę darban išeidžia. Mies sąjungietės—tai tos moterys toje civilizacijoje netuvių išeivijos seimynoje. Ir mums pirmosioms likimo skirta priederme nubusi ir patirti, kad jau rytas ciapat. Vaigį keikimės pirmos iš miego ir žadinkime visas merginas ir moteris į prakilnų skaisčios dienos darbą, o kuomet mes sąjungietės pradesime gyvai ir linksmai prie savo darbo traukties, nubusi ir vyrai muzinai ir jaunimas vyciai, visi nubusti tures, vien tik kudiškai saldaus miego seilelę bevarvins. Geguzės menuo ciapat, tai mūsų rytas, tai menuo mūsų augščiausio idealo—Marijos. Iame menesyje te nebuna nei vienos Moterų Sąjungos kuopos, kuri tebesnaustų, te kiekviena sąjungietė su didžiausiu pasišventimu žadina mūsų sesutes į bendrą Moterų Sąjungos įstatais užbriežtą prakilnų darbą, o Dangaus Motina, kaip Aušros Žvaigždė, tebuna mums kelevedė mums mūsų darbe pavyzdys, mūsų palaima ir paguoda. Todėl per tą mėnesį ypač, begarbindami moterės idealą—Mariją, per kurią išganymas atėjo pasauliui, rupinkimės visomis galėmis ir savo organizaciją sutvarkyti, ją pagyvinti ir jai kadaugiausiai naujų darbininkių surasti. Kad mes besekdamos Šv. Marijos idealą, susispietę visos į Moterų Sąjungą taip augštai pakiltume doroje ir apšvietoje ir tuomi pataptume ir mūsų pačių, ir šeimynų, ir tautos, ir Lietuvos Tėvynės tikroji palaima.

Moterų Sąjungos Centro Pirm.,

Ona Samsoniūtė.

Iš Moterų Darbuotės Lietuvos Nepriklausomybei.

**Rašinėlis, skaitytas, 16 vasario, lietuvių
studentų draugijos "Lituanijos"
susirinkime, Friburge.**

Kad aiškiau nušviestus lietuvių moterų veikimą Lietuvos nepriklausomybei, reikia skirti visą jų darbuotę į du periodus: 1. Nuo užėmimo rusais Lietuvos lig galo XIX šimtmečio; yra tai periodas, kuriame Lietuvos moterys yra bemaž visos bemokslės. 2. Nuo galo XIX šimtmečio lig mūsų laikų; šiame periode moterys pasiekia jau vidutinį mokslą. Apie trečiąjį periodą, kuriame moterys jau įgauna augštąjį mokslą, kalbėti netenka, nes į šį periodą Lietuvos moterims tik dabar teatsidaro durys.

Iš eilės eina, jei taip galima pasakyti, "bemokslų moterų periodas".

Kai užėmė rusai mūsų žemę, atsiuntė įnors savo žmones, pristeigė savo mokyklų, kad tokiu būdu kuogreičiausiai ištautinus mūsų šalį, kai užgynė spausdinti lotyniškais raidėmis kiekvieną lietuvišką knygą, nors pačią nekalčiausią, kaip elementorėlį ar maldaknygę — tuomet Lietuvos moteris stoja prieš, kaipo drąsi kovotoja. Ji degina rusiškas knygas, ji neleidžia savo vaikus į mokyklas, kame auklėjama rusų dvasioj ir varo melstis į pravoslavų cerkvę, bet, nors apkrauta visokiais darbais, mokina savo vaikus, kiek žinodama pati, lietuviškai skaityti ir savo, o ne svetimų, Dievui melstis, — mokina, nors bijo, kad štai ateis žandaras, ras knygą ir tada pražutis, kalėjimas, o gal ir Sibiras. Juk tokių atsitikimų buvo Lietuvos, ir da nevienas.

Bet motina mokina savo vaikus netik skaityti ir melstis, ji lavina juose ir savos lietuviškos dailės supratimą. Pati žinodama puikių audimų, motina mokina ir savo mergaites. Jos džiaugiasi išmokusios ir pačios deda šitan darban visą savo sielą: dėsto

siulus, renka spalvas ir tveria dailias juostas ir audinius, kuriuose matai savą lietuvišką dailę. Audžia ir dainuoja mergaitės, o gal net ir pačios tveria daineles.

O tos dainos, tie audimai, žadina meilę prie to, kas sava, moko mylėti savą Lietuvą. Ir taip dega tautos ugnelė saugojama Lietuvos motinos, saugojama Lietuvos mergaitės. Rusas nors dirba, prakaituoja — neužslopinti jam jos, nes jos saugotoju meilė yra galingesnė už atėjuno priemones.

Ir tik tenai, kame nemokytos moters įtaka yra permenka, atsiranda ištautėjusių; kuomet vaikas eina augštesnį mokslą tarpe svetimtaučių, kame šale jo nėra motinos, tautinė ugnelė saugotojos, išnyksta jame pamažu kudikystėje įkvėptoji tėvynės meilė ir jis ištauti, žuva savo tėvynėi. Bet jei toks jaunuolis ir tarp svetimos įtakos neužmiršta savo tėvynės, jei jis grįžęs dirba jai, Lietuvos mergelė ateina jam į pagelbą su didžiausiu džiaugsmu. Ji padeda tokiam jaunikačiui gabenti laikraščių ir knygų kontrabandą iš Prusų, ji suranda vietas paslėpti tam brangiam turtui ir sujieško ištikimus skaitytojus.

Jei mes atminsime apistovas, kuriose jai tas darbas teko dirbti, suprasime visą jo sunkumą. Nekartą juk ir kalėjimas teko jai užtai pamatyti.

Viskas tas rodo, jog to laiko Lietuvos moterys, nors nemokytos, apsunkintos naminių rūpesčiais, nuderbo didelį tautinį darbą: motina auklėdama savo vaikuose meilę mūsų kalbai ir tikybai, mergaitė tverdama mūsų liaudies dailę ir platindama tautinę literatūrą.

Naujas moterų veikimo periodas prasideda su XX šimtmečiu, kada moterys pradeda pasiekti vidurinę mokyklą. Durys šion mokyklon nelengvai joms atidaromos, nes

vis da inteligencių moterų naudos supratimas nebuvo pribrendęs. Da 1894 metais Petkevičaitė džiaugėsi suradus 2-3 inteligentes lietuvaites, su kuriomis ji įsteigė "Žiburėlį". Bet laikui bėgant moterys prasiūša vis labiau ir labiau į vidurinę mokyklą. Keliems metams praslinkus, mes jau matome visą eilę darbininkių, dirbančių greta vyrų, padedančių nešti tą sunkią tautos gaivinimo našą. Jų įtaka greitai laiku pajuntama lietuvių gyvenime visur, kur moterims kelias nebuvo uždarytas

Jos pasirodo kaip auklėtojos, dirbdamos didesnėj pusėj mūsų mokyklų.

Jų tarpe atsiranda žymių rašytojų, kaip Šatrijos Ragana, Lazdynų Pelėda, Žemaitė, kurių raštai konkursuoja su vyrų raštais.

Jos dirba visuose valstybės įstaigose, visose kuopelėse ir rateliuose. Jų tarpe randame ir žymių visuomenės darbininkių, kaip Vileišienė narsi kovotoja su lenkinimo dvasia, Bortkevičienė pasidarbavusi visose srityse: kaip redaktorė, didžiausia užtarytoją pabėgėlių iš Mažosios Lietuvos ir t.t. Čia negalima praeiti nepaminėjus dar tokių moterų, kaip Petkevičaitė, Čiurlionienė, kurių vardai yra plačiai žinomi.

Toliau Lietuvos moterys dirba ir partijose, dalyvavo, nors ir nedideliame skaitliuje, Petrogrado Seime, kurs yra tokiu svarbiu atsitikimu mūsų eigoje prie nepriklausomybės.

Jos padeda kurtis mūsų teatrui ir chorui, dalyvaudamos, kaip lošėjos, dainininkės ir gamintojos scenos veikalų. Visose parodose jos turi savo skyrių.

Bet tverentis Lietuvos valstybei, Lietuvos moteriai rūpėjo dar ir kitas darbas. Jai reikėjo įgauti lygias pilietines teises prieš įstatymus, nes ji gerai suprato, jog neturint teisių, nepavyks jai atlikti pilnai naudingai savo priedermiu. Tam tikslui moterys vienišios i **Moterų Draugijas**, kurios steigia savo skyrių visuose Lietuvos kampuose. Tas darbas joms sekasi. Okupacijos metu surašiusios peticiją į Krašto Tarybą su daugeliu

miestų ir sodžių parašų, įteikia ją Valstybės Prezidentui Smetonai, reikalaujamos sulginimą teisių ir priėmimo moterų į Krašto Tarybą. Ir, nors jų reikalavimas nebuvo tiesioginiai patikrintas, bet rezultate Lietuvos moterys pasiekia politikoj savo tikslą: Valstybės Taryba pamatiniais dėsniais pripažino moterų teisių lygybę. Taipogi joms pripažinta rinkimų į Steigiamąjį Seimą teisė.

Bet tos moterų Draugijos turi dar ir kitą tikslą. Jos stengiasi pakelti apšviėtą, žinodamos, jog turint teises reikia mokėti jomis naudotis. Moterys rūpinosi tautos dora, imdamos tam tikslui tinkamų priemonių: platindamos moralės vertės knygas ir laikraščius, kovodamos su prostitucija ir t.t.

Galop lieka dar vienas dalykas paminėti. Nors Lietuvos moterys skiriasi nuo kitų moterų tuomi, jog jos yra daug savystovės, daugiau pasitiki savo jėgomis, veikia savais keliais ir tuomi yra vyriškesnės, kietesnės, daugiau užsidarusios, bet abelnai imant yra tai bruožas visos mūsų tautos ir, jei lygint su vyrais, tai jos yra vistik minkštesnės, švelnesnės. Dalyvaudamos savo veikime greta vyrų, veikia į jų budą, lavina jų jausmus.

Kaip matome. Lietuvos moterys atliko didelę dalį tautinio darbo ir šiame periode jos gyvenimo. Jei yra sryčių, kur moterys dar nepriėjo, nepriaugo, tai nėra stoka jų gabumų ar norų ir geros valios; tikslai kad joms lavinties aplinkybės buvo sunkesnės, negu vyrai. Tai parodo ir tas faktas, jog vyrus, baigusius augštesnį mokslą, skaitoma desėtkais, o gal ir šimtais, tuo tarpu tokių moterų dar beveik nėra. Bet kaip jau buvo minėta, durys į augštąją mokyklą ir moterims prasiveria. Reikia tikėtis, jog už kelių metų mes turėsime daugiau mokytų moterų ir jos darbo dirva da labiau praplis.

Ko iš širdies ir reikia joms linkėti.

P. O—kas.

Friburgas,
15-II-21.

N A M A I .

pie namus—šeimynius namus, daug rašoma ir kalbama, bet nevisados teisingai ir niekuomet užtektinai. Jau pats šeimynių namų surėdymas nuolat reikalauja juos apkalbėti. Ypač nūdien reikia apgalvojus apkalbėti šeimynių namų klausimą. Negalima išsivaizduoti kaip žalingos namų priešų teorijos su destruktiviais principais veržiasi suklaidinti suardyti praktinių vaikų auklėjimą. Ir kas skaudžiausia, kad patys šeimynos namai yra išdavėjai namų šventinyčios. Į virtuvę esti nepajudinama, jeigu joje gyventojai surišti tikrais meilės ryšiais užiaikymui tiesų, kurias duosnus Sutvertojas šventai suteikė žmogui. Kuo reikalingesnė yra žmonijos gerovei įstaiga, tuo patvariau ir saugiau tas yra aptverta dievišku rūpesčiu. Namai nėra vientik trioba, vientik buveinė, arba vientik pastogė, po kuria yra prieglauda nuo oro blogumų. Namai reiškia daugiau kaip tą. Jeigu ne, tai jie reiškia tik tiek, kiek jaučiui kutė, arba varnai gušta.

Namai ant tvirtų pagrindų, yra namai bile kur ir visur kur. Namai ne iš medžio ar akmens. Jei gali būti palocius arba bakužėlė. Tie yra namai, kur yra tėvas, motina ir vaikų. O tėvas ir motina nors tiek turi turėti — motinos ir tėvo širdį. Da daugiau kaip tą—abu turi širdimi ir protu pašvesti visą energiją, kad apsaugoti augščiausį vaikų gyvenimo tikslą, čionai ir anapus. Namų atmosfera turi būti apšviesta meile ir dievotumu, kitaip nebus namai, arba bus namai vietoj duoti vaikams išauklėjimą ir išmokinimą, lems tik nelaimingas ateinančias dienas. Daug yra namų, kurie nėra namai: namai, kuriuose vaikai yra tik našlaičiai, tartum mirtis būtų pagavus jų tėvus. Namai tuomet yra namai, kuomet

tėvas ir motina tikra meile rūpinasi vaikų išauklėjimu prirengdama juos kelionėn, kurią jie turi keliauti. O ta kelionė yra pilna klaidžių ir pavojų. Geri tėvai pasišvenčia pavargti, kad tik prirengus vaikus gyvenimui. Žinoma, motina daug daugiau kaip tėvas turi rūpintis vaikais ir jų reikalais. Motinos kantrumas ir skaudus vargas duoda šeimynai laimę. Iš pradžių ji turi daugiau, kaip tėvas artimesnių ryšių su vaikais. Negalima apkainuoti, kiek ji gali padaryti gero, taipgi negalima apsaityti, kiek ji gali vaikams padaryti blogo. Bet pati jau gamta netaikė uždėti visos vaikų auklėjimo-mokinimo naštos ant vienos motinos pečių. Tėvas taipgi turi prisidėti savu rūpesčiu, kuris didinasi kartu su vaikų auginimu.

Ką namai gali apšviesti klausime? Atsakymas—ko namai negali? Namai paima vaiką kaip vaiką atiduoda žmonijai kaip titnagą. Kūdikystė yra liaunusis žmogaus gyvenimo periodas. Visi palinkimai, mėgimai, nemėgimai, meilė, neapykanta, papročiai, budas, jausmai ir viskas yra liaunioj formoj. Juos tada galima taip palenkti, kaip norima. Sekmingą gyvenimą galima pelnyti tik nuolatos ir nepailstančiai dirbujantis rūpestingoj darbuotėj. Koks aukso momentas kaip vaiko priešui, taip vaiko geradėjui! Kiek tas reikalauja sargumo, kiek sumanumo, kiek takto ir kiek pakanktrumo, kad tas aukso momentas paskui atneštų palaimos ir džiaugsmo vaisius. Tas esti arba krizis krizių arba gausi atnaša, siems, čia ir anapus, duoda laimę.

Vienok kaip dažnai tie namai, ta gušta, kurioje vaikai praleidžia pirmas pavasario dienas gyvenime, kur visų tėvų troškimai kelti vaikus nors ir į padanges, — esti užpulti žiauriais priešais, kurių nežmoniški norai doko gyvenimo harmoniją, kuri turi būti nepakenčiama įsiveržimais arba užpuo-

limais. Tokie priešai yra gimę pačioj šeimos širdy. Ir jeigu bus nenugalėti, tai jie pakilę kaip milžinai sunaikins ir ženklą šeimynių namų. Namų yra tik vienas tikslas—prieglauda pačiai ir vyrui, kuriuodu mylisi viens kitą, kurių vienas yra troškimas auklėti vaikus, kad jie bijotų ir mylėtų Dievą. Namų pagrindas yra Dievo meilė. Dievo meilė yra pradžia, vidurys ir pabaiga namų. Namai be Dievo meilės yra tokie namai, kaip žemės plotas be saulės. O toks žemės plotas be saulės netik neturi grožės, bet taipgi šaltas be gyvybės. Kurioje šeimynoje Dievo mylėjimo saulė neaptemsta, toje šeimynoje esti naktis be pradžių. Kur visos moterystės ryšio dorybės viešpatauja, ten yra namai su visomis reikalingomis ypatybėmis vaikų auklėjime. Kokį neapsakomą vargą Dievo meilės prigesinimas atneša namams: motinai, tėvui ir vaikams,—niekas nežino, tik jie patys. Bet kodėl taip nelaimingai ir vargingai padėtis kasdien atsikartoja? Tą parodo patyrimai laikraščiuose, policijos nuovodose ir persiskyrimų teismuose. Kaip skaudžiai paliečia tokios pasekmės įveldamos individų vienatumą, draugijos dorumą ir valstybės teisingumą. Tas jau sunku ir įsivaizdavus apskaitliuoti.

Tas baįsisis šeimynų priešas veisiasi visur. Bolševizmo pavojus grėsina tautų ramybei, spauda, (bloga spauda) grėsia sąžinei ir dorybei; gali būti ligos ir bėdas žmonių rasėms pavojus, — bet da taip kaip palaiminimas sulyginus su namų pavojumi, sulyginus su šeimynų persiskyrimais, kurie suardo namų šventinyčią ir išblaško bejiegiais vaikus, kurie turi ieškoti susimylėjimo gyvenimo jūros vilnyse. Likę numestais ant nežinomo kranto, laukia iš Dievo veido šviesos spindulių. Taip nublokšti vaikai pasilieka didžiausiame pavojų prie tiksingo gyvenimo. Vaikas be šeimos, lieka be apšvietos. Joks mokslas nėra pilnas, nėra užbaigtas be namų mokslo. Joki mokslo įstaiiga negali užvaduoti namų mokyklos. Pats gamtos surėdymas reikalauja ir liepia, kad

namai mokintų vaikus. Dievas pačioj pradžioj sutvėręs vyrą ir moterį, pasakė: "Augkite ir dauginkitės", ir prisakė auginti ir mokinti vaikus. Kuris bernaitis ar mergaitė išauklėti ne šeimynoje, tai jame ar joje būtina yra viena arba net kelios apmirusios gyvenimo stygos.

Nuo pat pradžios žmonijos gamtos surėdyta, kad moterystės draugija rupintųsi vaikų auklėjimu. Žinoma, nors tas yra augščiausias žmonijos reikalas, bet nėra būtinas ypatingai kiekvienam individui arba visai, paėmus kartu, žmonijai. Tam tikslui yra liuosnoriai įkurta draugija, ir ji surišta neatrīšamu kontraktu. Tas kontraktas taip pat turi visas ypatybes, kaip ir kiti kontraktai, bet prie to da yra pridėta išlyga, kad vieną kartą padarę tokį kontraktą jau nebegali nuo jo pasiliuosuoti iki abudu gyvena. Pati ypatybė tokio kontrakto grieštai uždraudžia visišką persiskyrimą. Nes tas kontraktas yra ant visados nesuardomas. Kitaip sakant, gamta garsiai augštu balsu skelbdama pareiškia, kad persiskyrimas moterystėj yra baisus prasikaltimas, kurio jokiu budu negalima toleruoti. Moterystės ryšis arba kontraktas iš pat tikslo, kurį Dievas paskyrė, kurį gamta nusprendė tikėjimas mokina ir Sakramentas patvirtina; įgimtai turi dvi pagrindini butybi, butent—**vienatybę ir nesuardomybę**. Ta draugija tegali būti tik tarp vieno vyro ir vienos moters. Ši vienybė yra neperskiriama sujungta moterystės ryšiu. Gamta ir Dievas užgina suardyti moterystės ryšį, ir prakeikia tuos, kurie prieštaraudami tam užginimui ardo moterystės vienybę. Šis klausimas yra svarbus šiais laikais. Jis svarbus ir visados. Ne-klaidinga sakyti, kad tik kvailas sako savo širdy, kad nėra Dievo, tik sugede, tik goshieji, tik fanatikai, tik paleistuviai sako savo širdy, kad persiskyrimas yra pačios gamtos reikalas. Laukinio-barbaro širdy gali būti sentimentai prieš moterystės ryšio nesuardomybę, bet tokie sentimentai negali turėti pagrindų apšviestame prote. Kurie net

del menkų priežasčių ardo moterystės ryšio vienatybę, tie žemina civilizaciją ir visą žmoniją. Moterystėj persiskyrimas yra prakeiktas ne del vienos priežasties, bet del kelių. Turi būti prakeikta dėl vaikų gėrovės. Netik dėl tėvų vienybės ir vaikų gėrovės bet dėl drauginio gyvenimo ir visos žmonijos. Šiandien vaikai, rytoj piliečiai. Vaikai yra žmonijos varpstė. Visa žmonijos darbuotė vaikams, namai jiems ir tauta jiems. Namai turi mokinti vaikus. Tėvų pavyzdys namuose yra mokykla vaikams. Kokie tėvai, toks bus vaikų išauklėjimas. Yra išėmimų, bet yra nepajudinama tiesa, kad namai yra pradžia žmogaus gyvenimo subudavimui. Nežiurint kaip vaikas nupultų, bet niekuomet visiškai neužmirš namu arba tėvų jame padarytos įtekmės. Argi netiesa, kokios nebūtų namų triobos, vistiek traukte traukia kiekviena žmogų tuosna namuosna, kur jis praleido kūdikystės dienas? Sunkiariausiai prasikaltę vaikai, vistiek, kuria nors diena, pamatę Dievo atveidą, grįžta namo į tėvišką prieglaudą. Namai duoda gyvybę, namai turi duoti apšvietą—namai turi duoti žmogui laimę.

Gailinda.

NAUDINGI PATARIMAI.

Kuomet nužėgi ar nusitvilkai, tuojaus išstarpink stiklę vandens 2 šaukštu kepamosios sodės ir suvilgius skudurėlį dėk ant žaizdos. Jei oda nusilupusi, reikia tuomet apibarstyt žaizdą sausa "baking" sode.

Soda taip pat gydo įkandimus uodų, bičių ir vapsvų.

Norint vilnonius drabužius išlaikyti iki rudenio, reikia visus gerai išvėdinti, išvalyti ir sudėti dėžėn, apibarstant su "moth balls" ir apdengkt senais laikraščiais. Kandęs nei artyn ne eis, kuomet užuos "moth balls" ir laikraščių rasalą.

Mazgotes ir indų šluostykles reikia tankiai išvirinti muiliname vandeny, į kurį

įpilta šaukštas kerosino (1 šaukštą į galoną vandens). Išvirus, gerai išskalauti, tokiuo būdu mazgotes ir šluostykles galima visuomet užlaikyti švariai ir liuosas nuo taukų.

Visus spalvuotus marškonius drabužius norint išgelbėti nuo blukimo, pirm plaunant pirmu kart, reikia užartavot spalvą sekančiu būdu: Į šaltą vandenį įpilti truputį **turpentinio** ir jame pamirkyti drapanas porą valandų prieš skalbsiant.

Antras budas: Išstarpinti pusę kvortos druskos, keturiuose galonuose vandens (šalto) ir apmerkti drabužius tame vandeny valandą ar ilgiau prieš plaunant.

Morta.

Vyras vadina tai gera atmintimi, kas pagelbsti jam užmiršti nemalonius dalykus.

* * *

Kuomet pradedi geriau pažinti kaikuriuos žmonės, pradedi gailėtis, kam bereikalingai eikvojai ant jų—mandagumą.

* * *

Kaikurie žmonės taip užsiinteresavę yra savo svarba, kad jie neturi nei kiek laiko nuveikti ką naudingą.

* * *

Vyras norėtų, kad visos simpatingosios moterys tematytų jį vieną pasaulį, bet jo širdyje yra tiek vietos — kad joje sutilptų jų legionai...

* * *

Viltis yra tuomi raktu, su kurio pagalba užsukama ambicija.

* * *

Kuomet moteris pasiskolina "tribelio" ji dažnai jį dvigubai atmoka.

* * *

Visi genijai yra keistoki, kaikurie iš jų net skolas apmoka.

(Iš cinikės dieninio).

Jurgis - Spurgis

(pabaiga)

Elenora susijudino: "O, Raimondai, aš niekuomet namaniau, kad tu manę myli..., bet biednystė nieko bendro neturi, jeigu viens antrą mylisi..." — "Aš myliu" — atsakė Raimundas, bet neturiu tiesos tau apie tai kalbėti...

Jisai stovėjo dabar augštas, laibas, juodi plaukai puošė jo inteligentišką veidą. Jo drabužiai atrodo apdėvėtais. "Aš žinau, kad tu apie manę nepaisai," jis sakė, bet jeigu aš turečiau pinigų, aš stengčiau visokiais būdais tave prisiviuoti. Bet dabar... aš neturiu teisės tai daryti. Kartais pamąstau, jeigu atsirasčiau kitas vyras turtingesnis už manę, gal aš ir gaučiau progą..."

Elenora pakėlė nuo žemės lazdukę, kurią buvo ką tik nudrožus, ir pamaži barškudama į laiptus kalbėjo:

"Kitas vyras jau atsirado" (barkšt! barkšt!). "Jis manę pabučiavo" (barkšt! barkšt!). "Jis manę prisiviliojo ir aš jį pamylėjau" (barkšt! barkšt!), "bet jis nieko nesakė apie apsivedimą." —

Raimundo veidas atsimainė, jo akyse pasirodė koks tai nepaprastas piktumas, dantis sukandęs užklausė — "Turbut tas vyras yra 'Jurgis-Spurgis'..."

— "Taip", atsakė Elenora.

— "Aš jį užmušiu!" sušuko Raimundas. Elenora nusijuokė lyg nenorėdama, "Už ką?" "Gal jisai mano, kad aš ne esu dora mergina — kaip ir toji, kurią pabučiavai" —

— "Del Dievo meilės, Elenora!" Raimundas vėl atsisėdo ant akmenio šale Elenoros visiškai persimainęs, neramus, ant jo veido buvo galima matyti kerštą.

— "Aš kaltinu savę už tai", atsakė Elenora. "Aš privalėjau suprasti, kad vyras

niekuomet negerbia moters, kurią gali lengvai bučiuoti" —

Jisai ištraukė lazdukę iš jos rankų ir sušuko — "Žiurėk į manę, Elenora, ar tu jį myli?"

"Taip", jinai pamažėli atsakė.

"Tai jisai turi su tavim apsivesti", atsakė Raimundas. Elenoros saumeilė užsigavo: "Ar tu manai, kad aš už jo eičiau, jei jis manęs nenori?"

"Bet jis norės tavęs," atsakė Raimundas. Ateis diena, kuomet jis ant kelių prieš tave prašys, kad eitum už jo."

Paskutinį žodį, kurį jis jai pasakė, kuomet palydėjo ją per lauką namon, buvo: "Elenora, nepriimk tu Jurgio-Spurgio šį vakarą, nors jis ir labiausia norėtų tavę matyti," pasakė Raimundas. Elenora jam prižadėjo.

Tą naktį Raimundas negalėjo nė akių užmerkti, jautė jis vien tik kerštą—atkeršyti Jurgiui-Spurgiui už jo pažeminimą Elenoros. "Aš nebusiu patenkintas tol, kol tas niekšas ant kelių atsiklaupęs neprašys Elenoros, kad su juom apsivestų, o jinais kaip niekšą jį atstums".

Tą vakarą, kada Jurgis-Spurgis atėjo pas Elenorą, buvo jinais savo kambary ir jos senukas labai susirupinęs pasakė, kad Elenora nelabai sveika jaučiasi. Jurgis-Spurgis atnešė jai didelį buketą gėlių, ir branzalietai yra geros gyduolės, arba geras užmokestis, kuomet jis nori merginos atsikratyti, kuri jam nusibosta.

Jurgis-Spurgis, palikęs tas dovanas globoje senuko net nusidžiaugė, kad labai lengvai ją galės nusikratyti. Jisai žinojo, kad Elenora yra labai graži ir gera mergaitė, bet niekuomet nemanė su ja apsivesti, nes ji nebuvo lygi jam. Jinais yra perprasta dėl jo, jisai jautėsi labai turtingu esąs, jinais

biedna... Jo draugai juoktųsi iš jo, jei jis apsivestų su Elenora.

Jurgis-Spurgis, sugrįžęs į savo viešbutį, atrado Raimundą belaukianti jo. Raimundas neparodė jam savo keršto, bet pradėjo kalbėti apie įvairius dalykus, ir kada jau buvo pasirengęs apleisti viešbutį, tarpdury užklausė Jurgio —

“Ar p-lė Elenora tau pranešė apie mūsų laimę?”

“Laimę?”

“Taip, mes jau esam susižiedavę ir apsivesim tuojaus po Kalėdų”.

“Apsivesite?”

“Taip, mat paprastai vis taip atsitinka; mūsų tėvai drauge užaugo, drauge žaidė, mokyklą drauge lankė, tėvų-tėvai irgi geri draugai buvo, tad mes...”

Šaltas prakaitas išpylė Jurgi-Spurgi. “Tai tas ukės padauža paims gražiausią mergaitę pasauly!.. Ar tu ne esi truputį dar perjaunas?” užklausė Jurgis, “ir prie to, ką tu turi jai duoti?” —

“Meilę,” atsakė Raimundas lėtai. “Aš ją gerbsiu kaip kiekvienas vyras privalo gerbti jos dorą, nekaltumą.” —

“Dorą? Hm!” Jurgis-Spurgis nusišypo sojo pavydziai. “Labai mažai mergaičių atrasi, kurios būtų doros šiais laikais,” atsakė Jurgis-Spurgis.

Kada Raimundas jį apleido, Jurgis-Spurgis negalėjo akių užmerkti, mintijo vien tik apie Elenorą ir Raimundą. Jisai žinojo, kad Elenora buvo ir yra dora, nekalta, dabar kitas ją mylės, su ja apsives, kuomet jis turėjo progą...

Jurgis-Spurgis būtų buvęs užganėdintas, jeigu būtų pirmą ją apleidęs, bet kuomet pasirodė, kad jinais ištekęs už Raimundo, tai jam rodėsi, kad jo širdis plyš iš pavydo.

Nors Raimundas da nebuvo susižiedavęs su Elenora, bet Jurgiui-Spurgiui taip pasakė, norėdamas iširti, nes žinojo būdą, kad iš pavydo sau vietos nėra ir kain tik jam ir nusisekė.

Kad nuo medžių vaisiai kristų ant žemės ir suputų, bet jeigu kas kitas norėtų tų vaisių pasiimti sau, tai Jurgis-Spurgis muštųsi pakol atimtų.

Ant rytojaus Elenora sugrąžino Jurgiui branzalieta, kurią jai paliko. Tadien po pietų Raimundas atėjo su savo šunimis pas Elenorą pasakyti ką jis padarė. “Aš jam pasakiau, kad mes apsivesime tuojaus po Kalėdų” —

“Oh, Raimundai” —

“Tokie vyrai, kaip Jurgis, visuomet nori tą, ką kiti jau turi. Jis apie tavę dabar daug manys ir užvėdės”.

Jurgis-Spurgis, gavęs atgal branzalieta, tuojaus apleido Virginiją, ir išvažiavo namon, mintydamas, kad pamirš Elenorą. Parvažiavęs namon labai tankiai kalbėjo apie Elenorą namiškiams, kokią ji graži, gera, ir t.t.

Dienos pamaži slinko, vienok Jurgis negalėjo Elenoros užmiršti, pradėjo jai rašyti laiškus vienuolynan, bet laišškai jam sugrįždavo ant voko pažymėti, kad nevalia jai priimti laišku nuo vyrų pakol randasi vienuolyne. Už kiek laiko ir vėl Jurgis atvažiavo į Virginiją, tikėdamas, kad pamatys Elenorą pas senuką. Taip ir buvo. Elenora buvo atvažiavusi ant poros dienų, Jurgis, pamatęs prašė, kad eitų pasivaikščioti. Jinai sutiko. Gėlės jau buvo nuvytę, lapai nuo medžių krito, vien eglės puosė gamtą, ir saulė savo spinduliais švietė iš po pilkų debesėlių. Einant takeliu Jurgis rinko nukritusius lapus, pynė vainiką ir uždėjęs Elenorai ant galvos tarė: “Pabučiuok mane už tą vainiką”. Elenora pažvelgė į Jurgį ir greit nusiėmus vainiką nuo galvos pasakė: “Aš niekuomet daugiau tavęs nebučiuosiu.” Jurgis išgirdęs tai, sušuko: “Elenora! Elenora! aš tave myliu, eikie už manęs, busi karalienė.” “Tu myli mane? Tie, kurie myli pabučiavę nenubėga”.

Jinai išgirdo šunis lojant, apsidairius pamatė Raimundą ateinant per kalnelį: “Aš jau esu prisigėdėjęs eiti už Raimundo ir

nenoriu būti 'karaliene'".

Raimundas išgirdo tuos jos paskutinius žodžius. Jurgis tuojaus nuėjo savais keliais.

"Ah, Raimundai", sakė Elenora, "aš Jurgį mylėjau, taip mylėjau, šventai, nekal-tai, bet jis tą mano meilę pavertė į purvus, debar gimė neapykanta mano širdyje del jo". "Aš norėčiau, kad tie tavo žodžiai pa-sakyti jam išsipildytų, ir mes apsivestume tuojaus po Kalėdų", sakė Elenora. Rai-mondas iš džiaugsmo negalėjo nė žodžio ištarti. Jurgis-Spurgis, parvažiavęs namon keikė savo likimą.

.,(Galas).

Daugelis žmonių tiesiog verda religiji-niu entuzijazmu, — bet kaip greit jie atšą-la, kuomet išgirsta apie pakėlimą parapijos mokesnių...

Yra dalykų, kuriuose nepakenčiamas vidutiniškumas: pav. poezija, muzika, pie-šimas, iškalba.

Mums laikada baisiai nusibosta — lio-gika.

Rimtumas ypatos laikada dengia tru-kumus proto.

Nei vienas vyras pasauly negali staiga natepti labai geru — nei labai blogu...

Nuodėmė yra nuodėmė delto, kad ji yra pažeminanti, bet ne yra pažeminanti delto, kad ji yra nuodėmė.

Daugelis žmonių per tai, kad jie yra skaitomi geresniais, ištikrųjų patampa ge-resniais.

Žmogus ne yra patol apleistas, pakol jis neapleidžia pats savęs...

Kaikurie svietiškiei turi 100% tikros religijos — kaikurie kunigai tik 1/2 1%.

Jeigu veidrodžiai mus parodytų tokiais, kokiais mus kiti mato — mes jų (veidro-džių) nebevertotume...

Kaikurie žmonės turi 1,000 akry gali-mybių, bet išdirba tik 1/2 akro...

Moterys turi daugiau galybės savo žvilgsnyje, negu vyrai savo taisyklėse. Daugiau galės turi savo ašarose, negu vyrai savo argumentuose.

Didesnį pamokslą galima pasakyti savo gyvenimo būdu, negu lupomis.

Nei vienas žmogus ne yra nei taip ge-ras, nei taip blogas kaip kiti jį atvaizdina.

Žmogus visuomet atmena savo neprie-telius, bet dažnai užmiršta savo prietelius.

Kiekvienas vedęs vyras turi dvi moteri: tą, kurią jis vedė, ir tą, kurią jis mano, kad jis vedė...

Didvyris yra tasai, kurs gali klausyti nubodžios kalbos ir neparodyt, kad jis nu-bodauja.

Žmonės, kurie mano, kad jie viską ži-no—nepašvenčia užtektinai laiko, kad per-sitikrinti apie vertę tų žinių.

"Laikas tai pinigas", bet didžiumai žmonių geriausiai tinka "cash".

Negerai žmogui gyventi vienam—užtai moteris ir gelbėja jį nuo vienystės.

Kuomet žmogus nepraktikuoja to, ką jis skelbia—geriau būtų, kad jis sustotų skelbęs!...

(Iš cinikės dieninio.)

Artinantis Moterų Sąjungos Sąvaitėi.

isur, kur tik randasi Mot. Sąjungos veiklesnės kuopos, girdisi džiuginantis bruzdėsis: visos ruošiasi stropiai prie įvykinimo „Moterų Sąjungos Sanvaitės,“ gegužio mėnesy. Visa gamta atgija gražiame pavasario laike, kyla ir sąjungiečių energija ir noras pasidaruoti laike tos mūsų organizacijos šventės. Vienos kuopos rengia įdomius scenos veikalus, kitos rengia agitatyves prakalbas. Mass. ir Maine valstijų apskritys rengia prakalbų maršrutą savo kuopoms. Visur matosi didelis sujudimas. Tik mūsų organe, „M.D.“ iki šiol nematėme nei mažiausio paraginimo nuotų, kurias pereitas Seimas išrinko į mūsų organizacijos vadoves. Daug nuo jų tikėjomės — nejaugi užvils jos mūsų pasitikėjimą?

Bet kadangi Moterų Sąjungos Sąvaitė čia pat, tai jau nebėra laiko varyti dabar agitaciją. Bet kuopos visvien nemano apsiileisti. Užtai ir kreipiuosi į Jus, gerbiamos sąjungietės, kviesdama visas į didelį darbą. Ypatingai proga dabar pasidaruoti toms, kurios šioj šaly augusios ir mokyklas lankiusios. Pažvelkime mes į Lietuvos moterų darbuotę — ten inteligentės, išlavintos moterys vadovauja organizacijoms ir joms dirba. Amerikoje kaip tik atbulai dedasi. Šimtai lietuvių Amerikoje baigia net ir augštesnias mokyklas, bet kur jos? Kokią naudą turi iš jų mūsų tauta bei mūsų, moterų draugijos? Tiesa, turime mes mūsų Sąjungoje darbėčių ypatų čia augusių ir išsilavinusių, bet tai tik 1/2 vieno nuošimčio, kurgi kitos?

Moterų Sąjungos Sanvaitėi privalome dėti visas pastangas, kad kodaugiausiai pritraukus mūsų išeivijos atžalų į savo organizaciją, užinteresuokime jas savo draugi-

jos tikslu, kvieskime jas talkon. Mūsų Sąjungoje turime daug geraširdžių, gabių ir su gerais norais narių, bet kaip sunku joms darbuotis neturint sistematiško išsilavinimo. Sunku užsimoti platesniems darbams, neturint reikalingų kvalifikacijų jų įvykinimui. Turime savo organą, „M. D.,“ bet ar daug matome jame tikrai rimtų moterų parašytų raštų? Iš kelių tukstančių narių mūsų organizacijoje — kelintas nuošimtis valdo plunksną nuosekliai?

Gegužio mėnesy, kaip tik turėsime progą podidinti mūsų Sąjungą, užtai nesnauskime, parodykime daugiau energijos didesnę ambiciją — platinkime mūsų draugiją.

Instojimas laike Moterų Sąjungos Sanvaitės bus ir šįmet sumažintas, užtai išnaudokime gražią progą. Kvieskime Sąjungon tinkamas ir prakilnias lietuvaites. Juk aišku visoms, kaip sunku yra žengti pirmyn, neturint iš ko pasirinkti vadovių, kurios tinkamai mus vestų. Traukime į Sąjungą šviesesnes lietuves.

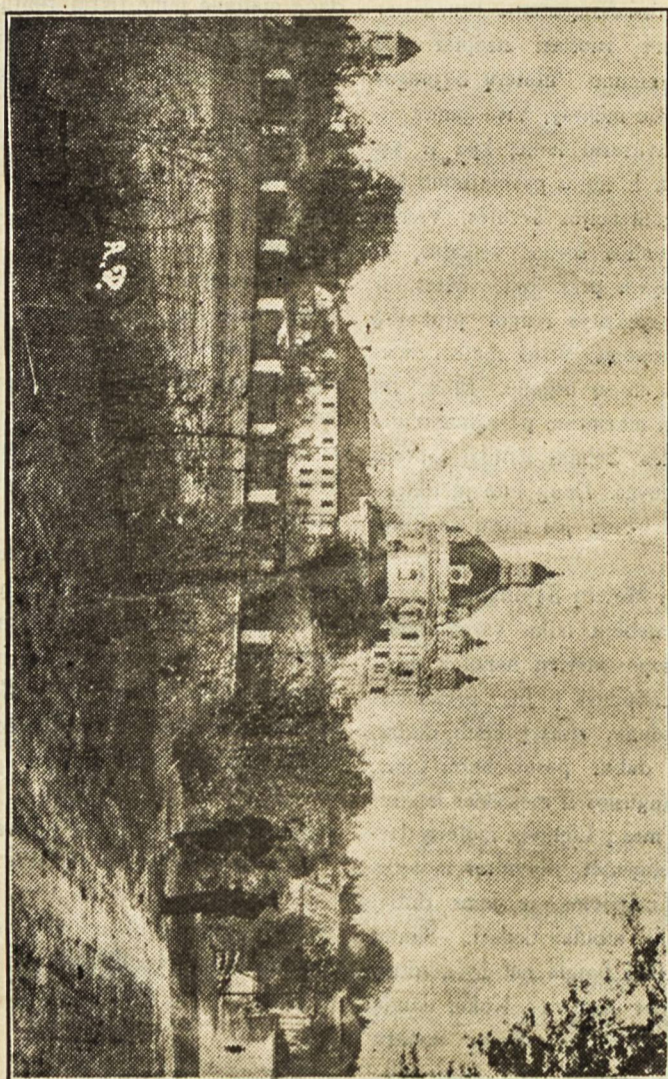
Gal buvo keletas narių, kurios dėl poros centų apleido organizaciją — nepasigeskime jų, tik vieton apleidusių kelių, prikalbinkime šimtus naujų narių. Jei savo draugiją užvadinome Moterų Sąjunga, taigi ir kvieskime visas lietuves moteris į ją. Sesutės, stokime rimtai darban.

O. J.

Direktorių pirm.

PAŽAISLIAI.
Vienuolynas ir bažnyčia.

PAŽAISLIAI.

Yra buvę vienuolynų, labai smarkiai pasižymėjusių istorijoje, ypač tautų kulturoje. Italijoje tuomi garsus Subiaco, Prancuzijoje Clugny, Šveicarijoje Einsiedeln, Anglijoje Westminster. Net ir Lenkų kulturoje Sv. Kryžiaus vienuolynas buvo jų kultūros židiny, o Rusai kiek turėjo šviesos tiek jos gavo iš Kijevo-Počajo Lauros. Laura graikiškai reiškia vienuolyną. Garsus Nestoras tenais buvo vienuolis.

Lietuva vėlokai prisidėjo prie krikščioniškų tautų šeimynos. Buvo ir joje mokslu žibėjusių vienuolynų, ypač Kražiuose ir Vilniuje, kur gyveno mūsų senieji raštininkai Ikojalavičius ir Širvidas, bet mūsų tautoje tie vienuolynai neįgavo tokios dvasinės įjegos, kokią turėjo augščiau minėtieji kitų tautų vienuolynai.

Tiktai šv. Kazimiero Chicagije vienuolynas ima įgauti tos reikšmės tarp Amerikos Lietuvių. Visos aplinkybės taip susideda, kad jis jos turėtų, kad iš jo mokslas apšvieta ir doras lavinimas priaplistų į pusantro šimto lietuviškų kolonijų Suvienytose Valstijose. Nedrįstame pasakyti, kad taip yra. Tokią didelę įtakmę, kaip augščiau minėtosios svetimtaučių vienuolijos gali padaryti tik tai tos įstaigos, kuriose yra išsidėrbusios dvasia stipri, lanki ir tampri kaip plienas. Ji nepasidaro be didelio atsižadėjimo savęs, be skaudaus pasišventimo, be mokėjimo klausyti valdžios.

Jau pusė metų, kaip Pažaisliuose šale Kauno apsigyveno penkios seserys Kazimierietės. Jei jų būtų tukstantis, tai galėtų imti vesti 500 mokyklų. Lietuvai reikia dešimteriopai tiek.

Kazimieriečių ir Lietuvos reikalas yra bendras. Sesiems būtų malonu, kad Pažaisliai pasidarytų Lietuvių Einsiedelnu. Lietuvai būtų malonu, kad ji turėtų iš kur imti mokintojų savo mokykloms.

Pažaisliuose seserys protingai pradeda.

Jos visas įjegas dabar kreipia, kad gerai išlavintų kandidates, kurių turi devyneta. Kuomet tos turės dvasią kaip reikia, tuomet subėgs kandidačių šimtai, tuomet iš Pažaislių eis spinduliai į visus Lietuvos kraštus.
(Iš "Draugas".)

PAVASARIS IR ŽMOGUS.

Atėjęs linksmas pavasaris ragina ir mus linksmintis. Pergalėjęs savo priešą, žiemą, jis panašus didvyriui. Atsikėlęs iš gana ilgo miego jis nesnaudžia, bet tuoj pradeda savo užduotį, apvilkdamas žemę kuopuikiausiais rubais. Tada žiemos įrankis, šaltis, ateina lyg vagis nakties laiku, mėgindamas juos suplėšyti. Kai-kada jam pasiseka. Bet ar pavasaris pasiduoda savo priešui? Ar jis nuleidžia rankas? Ne, kad sulopius tas skyles, kad vėl papuošus žemės rubus, jis imasi už darbo su didesne energija. Aprupinęs žemę naujai, jis yra atsargesnis, ir jo darbas nėra be vaisiaus.

Žmogus yra protingesnis už pavasarį, bet tankiai jis neparodo to protingumo. Kad ir nemiega, tai nors snaudžia beveik per visą savo gyvenimą. Jeigu jam nepasiseka darbas, jis nemintija pradėti iš naujo, ir taip praleidžia laiką neatsižūrėdamas į ateitį. O kaip jau prisiartina laikas eiti namo, jis neturi nieko, jo rankos yra tuščios. Tada tik jis pradeda suprasti savo neišmintingumą, bet jau per vėlu. Jo turtingi draugai negali jam padėti. Ir tokiose aplinkybėse nelaimingas praleidžia savo draugus.

Iš to mes matome, kad neužsimoka snausti. Išmintingiau yra imti pavyzdį iš pavasario ir dirbti daugiau ir geriau už jį. Mūsų darbas nebus be vaisiaus, jei jį teisingai atliksime. Tada eidami ne tik patys džiaugsimės, bet taipgi džiaugsis ir mūsų draugai.

Leonora,

Akadėmijos mokinė.

Organizacijos Reikalai

MOT. SĄ-GOS CENTRO RAŠT. ATSKAITA NUO RUGS. 1, 1919 IKI KOVO 1, 1921.

[neigos:

		Rugs.	Spal.	Lapkr.	Gruod.	Sausio	Vasario.
1 kp.	Chicago, Ill.		12.40	11.35	20.00	21.05	4365
2 "	Cicero, Ill.			30.65		19.85	41.95
3 "	Chicago, Ill.	33.15	21.90	21.00	16.80	43.20	34.00
4 "	Chicago, Ill.		7.80				20.20
5 "	Worcester, Mass.	97.15	48.20	39.90		125.65	
6 "	Lewiston, Me.	19.65	23.70	18.10	17.95	47.90	18.75
7 "	Waukegan, Ill.	6.45		15.75	14.40	14.20	
8 "	Baltimore, Md.		60.30	42.30	109.35		
9 "	Rockford, Ill.	45.45		30.05	37.50	45.50	
10 "	Phila., Pa.		36.05	54.20	77.05	133.80	
11 "	Newark, N. J.				5.50		4.80
12 "	Westfield, Mass.	16.85	20.25	16.20	13.50		26.50
13 "	So. Boston, Mass.	68.85	99.00		120.00	70.80	79.70
14 "	Sheboygan, Wis.				39.80		16.25
15 "	Montello, Mass.	27.00	13.95	6.65		24.15	
16 "	Lawrence, Mass.		4.10		4.55		
17 "	Hartford, Conn.	22.10	36.35		50.75	90.15	59.45
18 "	Bridgeport, Conn.		9.65		12.10	8.45	10.40
19 "	Pittston, Pa.		15.45	5.40	8.90	19.75	
20 "	Chicago, Ill.				27.00		
21 "	Chicago, Ill.						41.90
22 "	Cambridge, Mass.	(? Red.)		176.30	49.05	25.20	36.25
23 "	Pittsburgh, Pa.				92.80		
24 "	Brooklyn, N. Y.	20.00	6.90	9.55	26.00	36.05	9.10
25 "	Waterbury, Conn.		15.70	18.60	26.05		36.80
26 "	Cleveland, Ohio	37.00		10.55	38.25	60.00	18.90
27 "	Donora, Pa.	21.75			22.70	10.30	33.25
28 "	So. Manchester, Conn.			39.20	51.50		31.15
29 "	Brooklyn, N. Y.	7.80		16.20	7.60	4.60	78.75
30 "	Maspeth, L. I.	1.80	20.95	10.90		29.70	6.65
31 "	Minersville, Pa.	8.65	4.25			46.30	
32 "	Milwaukee, Wis.			2.55	1.30	2.30	3.30
33 "	New Haven, Conn.	20.70		20.25	22.05		
34 "	Homestead, Pa.		26.35	31.25	12.30	22.50	40.40
35 "	Brooklyn, N. Y.	5.05	14.25			19.10	35.85
36 "	Norwood, Mass.			25.80		17.20	27.45
37 "	Du Bois, Pa.	60.00			52.35	17.55	
38 "	Chicago, Ill. (nauja kp.)				16.45		
39 "	Chester, Pa.	19.45	14.25	26.65		28.15	
40 "	Rumford, Me.		9.90		11.95	16.30	13.70
41 "	Brighton, Mass.		30.50		31.60		19.20
42 "	Grand Rapids, Mich.	37.20		42.05			57.70
43 "	Phila., Pa.	7.05		41.50		22.55	5.10
44 "	Bentleyville, Pa.		11.20		6.30		13.35
45 "	Hudson, Mass.	58.65			75.40	18.20	
46 "	Chicago, Ill.	38.50		12.40	20.85	43.30	
47 "	Curtis Bay, Md.		4.80			6.75	
48 "	Springfield, Mass.		16.85		13.65	6.40	
49 "	New York City (nauja kp.)					30.40	
50 "	Tariffville, Conn.	13.95		29.40		20.70	50.70
51 "	Braddock, Pa.	19.65	14.25	10.80	20.25	10.95	10.20
53 "	Linden, N. J.			3.85	80	6.60	
54 "	Detroit, Mich.	10.30	28.45	12.75	10.05	19.70	26.70
31 "	Auka šv. Kaz. Akad.	15.00					

	M. Bučienė iš Cleveland, Ohio už "M. D." egz.	2.50	
	A. Ignatavičiūtė iš Cicero, Ill. už "M. D." pren. į Lietuvą ..	1.75	
	Ponios Širvydienė ir Klimasauskienė iš Brooklyn, N. Y. auka "M. D."	6.00	
	Per Mot. Sąg. VI Seimą "M. D." dovanos	67.00	
	Kolekta per VI Seimą del moksleivių Friburge	30.35	
26	" Cleveland, Ohio, sugražintas Money Order	30.25	
	R. M. Kalinauskas iš Rockford, Ill., už "M. D." pren.	1.25	
27	" Mortos Čiungalienės sugrižo čekis	10.00	
		3.15	
48	" V. Kanclerienės duoklė .... Mass. ir Maine Apskritis "M. D." dovana	100.00	
	P-lė P. Geležiūtė iš Hartford, Conn., už 2 pren. "M. D." į Lietuvą	6.00	
	Nuošimtis iš Metropolitan State Bankos Saus. 3 d., 1921, Conn. Apskr. "M. D." dovana ..	103.06	100.00
	O. Meškauskaitės ir M. Račiūnienės mokesniai į Centrą ..	10.00	
	A. Baltrukonienė iš Cleveland, Ohio, už pren. "M. D."	2.50	
	P. Molis iš Brooklyn, N. Y., už dvi pren. "M. D."	5.00	
	C. J. Senkus iš Worcester, Mass., už pren. "M. D."		1.00

Išviso įplaukė per 6 mėn.:

\$6,011.66: 850.85. 653.85. 823.35. 1,297.55. 1,294.31 1,091.75

IŠEIGOS NUO RUGS. 1 D., 1919 IKI KOVO 1 D., 1921 M.

Rugs. mėn išmokėta:

		Pašl. I.	Pašl. II.	Pomir.	Lėšų	Ats.
1 kp.	Varanavičienei K. 9 sav. I pašl.	45.00				
3 "	Padleckiutei A. 7 sav. I pašl.	35.00				
5 "	Žitkienei Elz. 3 sav. I pašl.	15.00				
8 "	Laukaitienei M. Dr. nepriimta ..	50	10	1.00	10	
25 "	Lankaitienei M. 4 sav. I pašl.	20.00				
28 "	Karosienei M. 3½ sav. I pašl.	17.50				
33 "	Jesinskienei O. 5 sav. I pašl.	25.00				
	A. H. Nausėdienei, "M. D." Red. už krasos ženkl., telefon. ir kitos išlaidos (per 6 mėn.)	7.78				
	Ver. Liutkienei už krasos ženkl. \$6.40; už persiuntimą konst. ir čarteriu 75c.; telegramas į Chicago, Ill. 68c.; čarterių kopijoms "seals" antspauda 80c.; čarterio kopijoms mėlynai kaspinei \$1.90; kelionė į VI Seimą \$8.64; atspausdinimas laiškų į kuopas \$2.00; advokatui \$3.00. Išviso išmokėta					24.15
	Dr. S. Šlakis už peržiūrėjimą aplikacijų, ligonių blankų ir krasos ženkleliai					27.25

Viso išmokėta rugs. m. **\$243.38: 183.00 10 60.18 10**

Spalių mėn. išmokėta:

13	"	Norbutienei Kaz. 7 sav. I pašl.	35.00	
13	"	Gedminaitėi L. 19½ sav. I pašl.	97.50	
35	"	Voncevičiutei Br. 2 sav. I pašl.	10.00	
		Vaičiunienei M. dėl Adm. bėga-		
		mųjų reikalų		50.00
		O. M. Kašėtaitei už kelionę į		
		VI Seimą \$14.50 už checking ir		
		"tips" didelių baksų \$3.25; už		
		pragyvenimą laike VI Seimo		
		(5 dienas) (? Red.) \$20.00; už		
		valgį \$6.50; už telegramą 65c;		
		Dr. A. F. Budreskiui už 40 blan-		
		kų peržiūrėjimą \$8.00; už tele-		
		gramas, "Ex-tips", krasos ženkl.		
		etc. \$5.50. Viso		58.40
		A. H. Nausėdienei (Red.) alga		
		už rugs. ir spalių mėn.		120.00
		A. D. Kaulakiui už 2,650 "M.D."		
		egz. rugp. mėn.		171.50
Viso išmokėta spalių m.			\$542.40 142.50	399.90

Lapkričio mėn.:

36	"	Adomaitienei B. 5½ sav. I pašl.	26.15	
26	"	Ivinskienei Kaz. 3 sav. I pašl.	15.00	
2	"	Radavičiutei St. 2 sav. I pašl.	10.00	
39	"	Stutkuvieni A. 2 sav. I pašl.	10.00	
50	"	Tėkniunienei P. 9 sav. I pašl.	45.00	
18	"	Jekstienei O. 2 sav. I pašl.	9.55	
25	"	Sinkevičienei M. 5 sav. I pašl.	25.00	
10	"	Valantukei Elz. 8 sav. I pašl.	40.00	
46	"	Danupienei O. 6 sav. II pašl.		60.00
51	"	Petraitienei M. 4 sav. II pašl.	40.00	
g	"	Vaitkevičienei O. Dr. nepriimta		1.50
30	"	Žilinskienei O. Dr. nepriimta	25	15 1.00 15
50	"	Labutienei A. Dr. nepriimta	2.00	15 1.80 10
31	"	Auka šv. Kaz. Akad.		15.00
9	"	Morkunui Jonui, žmonos a.+a.		
		Ur. Morkunienės pomirtinė		150.00
46	"	Galvanauskui Petrui, žmonos		
		a.+a. K. Galvanauskienės pomir.		150.00
		A. H. Nausėdienei už depositą į		
		krasą dėl "M. D". \$10.56; už dvi		20.71
		klišes (cut) \$10.15, viso		
8	"	A. Trumpickienės sugražinta į-	2.00	60 2.00 75
		mokėti pinigai		
		M.L. Brenzaitei Centro išd. alga		
		už rugs. ir spalių mėn.		20.00
		M. Vaičiunienei Centro rašt. al-		
		ga už rugs. ir spalių mėn.		120.00
		A. H. Nausėdienei Red. alga už		
		lapkr. mėn.		60.00
		A. D. Kaulakiui už "M.D." rugs.		
		ir spalių mėn.		335.00

M. Vaičiunienei už expresą Mot. Są-gos dokumentų, kuriuos pri-siuntė ex. rašt. \$14.88; už 250 krasos ženkl. \$5.00, viso 19.88

M. L. Brenzaitei už kelionę į VI Seimą \$90.00; už kambarį laike Seimo \$5.25; krasos ženkl. spec. delivery's ir kitos išlaidos per metus \$25.00, viso 120.25

J. C. Brenzai už kelionę į Springfield del užbaigimo Mot. Sągos 1919 m. raporto del Illinois valst.	35.00
A. D. Kaulakiui už 200 vokų su krasos ženkl. ir 200 lapų popieros su antgalviais "M. D."	10.70

Viso išmok. lapkr. m. **\$1,349.69** 184.95 100.00 300.90 762.84 1.00

Gruodžio mėn.:

28 "	Rasiniutei J. 5 sav. I pašl.	25.00				
42 "	Krapaičiukei J. 4 sav. I pašl.	20.00				
20 "	Urbikienei Onai 3 sav. I pašl.	12.75				
46 "	Galvanauskui Petrui, žmonos pašelpa 2 sav. I pašl.	7.75				
9 "	Sečevičienei Onai 18 sav. I pašl.	90.00				
42 "	Akamavičienei R. 4 sav. I pašl.	20.00				
39 "	Marsaitienei St. 14 sav. II pašl.	140.00				
6 "	Breitmozenienei A. 11 sav. II p.	110.00				
6 "	Mažeikienei Z. 10 s. ir 5 d. II p.	106.10				
24 "	Žilinskienei O. nedateklus					65
50 "	Tarriffville, Conn. sugražintas Money Order \$15.15	6.75	1.50	1.50	3.75	1.65
13 "	Čeputei Barborai, motinos a.+a. Ver. Čepienės pomirtinė			150.00		
43 "	Bingeliui Petrui, žmonos a.+a. Konst. Bingelienės pomirtinė			150.00		
	Valančiunaitei A. Ex. Adm. skola nuo Adm.				9.13	
	M. L. Brenzaitei, Centro išd. alga už lapkr. mėn.				10.00	
	M. Vaičiunienei Centro rašt. alga už lapkr. mėn.				60.00	
	J. C. Kentraičiutei už atspausdinimą 1,000 rašt. kvitų su 1c. krasos ženkl.				13.00	
	A. H. Nausėdienei, Red. alga už gruodžio mėn.				60.00	
	M. L. Brenzaitei, išd. alga už gruodžio mėn.				10.00	
	M. Vaičiunienei, Centro rašt. alga už gruodžio mėn.				60.00	
	M. Vaičiunienei už popierą dėl laiškų \$7.50; už vokus dėl laiškų \$6.50; už 250 krasos ženkl. \$5.00				19.00	
	J. C. Brenzai už Centro išd. "Bondsą"				50.00	

Viso išmokėta gruodžio mėn.

\$1,198.87: 182.25 357.60 301.50 355.22 2.30

Sausio mėn.:

27 "	Katelienei T. 4 sav. II pašl.	40.00
34 "	Kunikauskienei R. 7 sav. II pašl.	70.00
17 "	Valantavičienei M. 8 sav. I pašl.	40.00
33 "	Abojienei Mik. 2 sav. I pašl.	10.00
42 "	Krapaičiukei J. 4 sav. I pašl.	
12 "	Vilkauskienei O. 3 sav. I pašl.	13.80
5 "	Karsokienei Liud. 5 sav. I pašl.	25.00
10 "	Aliukienei Vlad. 7 sav. I pašl.	30.65
10 "	Brazdonienei M. 5 s. ir 6 d. I p.	29.26
22 "	Strukienei E. 6 sav. I pašl.	30.00
18 "	Švelnienei F. 5 sav. I pašl.	23.80
5 "	Karsokienei Liud. 16 sav. I pašl.	

26	"	3 sav. pilna pašelpa ir 13 sav. po pusę paśl.	47.50
	"	Šukienėi Vlad. 1 sav. ir 6 I paśl.	7.71
	"	M. L. Brenzaitei, Centro išd. alga sausio mėn.	10.00
	"	M. Vaičiūnienei, Centro rašt. alga sausio mėn.	60.00
	"	A. H. Nausėdiennei, Red. alga sausio mėn.	60.00
	"	J. C. Kentraičiutei už atspausdinimą laiškų apie Seimą, ir 300 lapelių	14.00
	"	Auka dėl moksleivių Friburge	30.35
	"	A. D. Kaulakiui už 2600 "M. D." už lapkr. mėn.	163.00

Viso išmokėta sausio mėn.

\$725.07: 277.72 110.00 31.18 337.35

Vasario mėn.:

42	"	Krapaičiūkei J. 4 sav. I paśl.	20.00
45	"	Janusevičiūnei M. 2 sav. I paśl.	10.00
14	"	Drasutienėi Ag. 3 sav. I paśl.	13.50
26	"	Mačevičiūnei A. 3 sav. I paśl.	15.00
25	"	Šinkevičiūnei M. 3 sav. I paśl.	15.00
9	"	Rezgalienėi M. 3 sav. I paśl.	15.00
9	"	Babavičiūnei M. 1 sav. I paśl.	5.00
8	"	Česnienei Elz. 2 sav. I paśl.	7.60
8	"	Leikuvienėi O. 3 sav. I paśl.	12.60
8	"	Remeikiutei A. 5 sav. II paśl.	46.85
6	"	Šimokaitienėi P. 3 sav. II paśl.	30.00
	"	A. H. Nausėdiennei, Red. alga vas. m. (Redaktorė iš savo algos \$20.00 aukauja kas mėnuo "M. D." palaikymui)	40.00
	"	M. Vaičiūnienei už kelionę į Chicago, Ill. del Mot. Są-gos reikalų	14.00
	"	M. Vaičiūnienei už ekspresą už 5,000 lapu del Centro ir kp., knygu \$3.77 už registruotus laiškus per 6 mėn. \$1.92 krašos ženkl. \$5.00, viso	10.69

Viso išmokėta vasr. mėn.

\$255.24: 113.70 76.85 64.69 Viso įmokė per šešius mėn. **\$5,011.66**Viso išmokėta per šešius m. **\$4,314.66**Liko per šešius mėn. .... **\$1,697.00**Balansas nuo rugp. 31, 1920 **\$6,662.14**Balansas iki kovo 1 d., 1921 **\$8,359.14**M. Vaičiūnienei,
Mot. Są-gos Centro rašt.

PUSMETINĖ A. L. R. K. MOTERŲ SAJUNGOS IŽDININKES ATSKAITA.

Išieigos 1920:

Rugsėjo	\$850.85
Spalio	653.85
Lapkričio	823.35
Gruodžio	1,297.55

1921 metų:

Sausio	1,294.31
Vasario	1,091.75

Labu **\$6,011.66**

Išieigos 1920:

Rugsėjo	\$243.38
Spalių	542.40
Lapkričio	1,349.69
Gruodžio	1,198.87

1921 m.:

Sausio	725.07
Vasario	255.24

..... **\$4,314.85**

Viso liko per šešis mėn \$1,697.81

Balansas rugpj. 31, 1920 ..... 6,662.14

Balansas Sąjungos Ižde iki Kovo 1, 1921 ..... **\$8,359.95**

Minėta suma sudėta sekančiai:

Sudėta bankon ant palukų (3-tis nuoš.) \$7,974.15

Sudėta bankoj bėgamiems reikalams vesti 385.80

Labu **\$8,359.95**

Marijona L. Brenzaitė,

A. L. R. K. M. Sąjungos išdininkė.

NAUJAS MOTERŲ SĄJUNGOS APSKRITYS.

Kovo 10 dieną, 5 valandą vakare, Federacijos raštinėje, 222 So. 9th Street, Brooklyn, N. Y., buvo specialis šios apylinkės Moterų Sąjungos kuopų susirinkimas, kurios buvo atstovaujamos sekančiai:

Nuo 11-tos kuopos, Newark, N. J., P. Radzevičienė ir B. Vaškevičiūtė.

Nuo 24-tos kuopos, Brooklyn, N. Y., O. Daubarienė ir K. Dumblienė.

Nuo 29-tos kuopos, Brooklyn, N. Y., O. Dabravolskienė ir S. Subatienė.

Nuo 30-tos kuopos, Maspeth, N. Y., Alena Brusokienė, A. Kazakevičienė, Veronika Valantiejiene.

Susirinkimą atidarė su malda p. K. Dumblienė, paaiškino šio susirinkimo tikslą ir prašė rinkti apskričiai valdybą, kuri buvo renkama viešu balsavimu. Į valdybą pateko sekančios: S. Subatienė—pirmininkė, K. Dumblienė—vice-pirmininkė, Veronika Valantiejiene—raštininkė, O. Daubarienė—išdininkė. Valdybai užėmus vietas buvo aptarta apskričio tolimesnis veikimas, kurio svarbesnieji dalykai yra sekanti: 1) Sutvarkymas apskričio kuopų veikimo, 2) Uoljai darbuotis labui sekančio seimo, 3) Surengti apskričio išvažiavimą, kurio darbas pavesta komisijai iš: Alenos Brusokienės, K. Daubarienės ir S. Subatienės.

Kadangi apskričio kuopos per savo delegates jokių raportų nesuteikė mūsų apskričiai, delto išnešta pageidavimas, kad jos

teiktusi sekantin susirinkiman atsiųsti didelį skaitlių delegačių su detaliais raportais iš savo gyvavimo.

Nutarta laikyti sekantį apskričio susirinkimą Balandžio 24 dieną, 3 valandą po pietų, 1921 metų, "Garso" name, 222 So. 9th Street, Brooklyn, N. Y. Šiuomi apskričio valdyba nuoširdžiai meldžia visų kuopų atsiųsti skaitlingai delegačių į sekantį susirinkimą, nes jame manoma pradėti svarbiausieji mūsų organizacijos veikimai kaip New Yorko, taip ir New Jersey valstijose.

Veronika R. Valantiežė,

Moterų Sąjungos New Yorko apskričio rašt.

PAMAZINANTIS ŽIURONAS.

Chicagos L. Vyčių Apskričio choras nutarė paliepti "Draugui", kad jis choro statomųjų scenoje veikalių "aprašytų vien gerąsias puses" (?). Reiškia, kad choras bijosi kritikos, kad ir teisingos.—Aha! dabar aišku kodel Chicagos L. V. Apskričio choras spurdė ant vietos...

* * *

Kur dingę Moterų Sąjungos Chicagos Apskritys?—Pavasary viskas atgija—laukime ir tikėkimės—gal atgys ir mūsų Apskritys...

* * *

Mūsų kaikurios veikėjos seimuose tiek parodo energijos, tiek sukelia trukšmo, kad rodo savo smarkumu murus galėtų išgriauti. Bet po Seimui sėdi ausės suglaudusios—ar nebutų gerai, kad jos savo energiją pavartotų laike Mot. Są-gos Sanvaitės—kaip bematant tukstantį naujų narių gautume, jei tik mūsų smarkuolės išsijudintų.

* * *

Daug geraširdžių kunigų ir svietiškių siunčia auksinių tukstantimis Lietuvos našlaičių reikalams, Lietuvos vyskupų vardu—gavę iš ten "resytę" talpina ją laikraščiuose, kad "svietas" matytų su kuom jie turi dalykus... O, vanity fair! O čia pat po tomis garsinamomis "resytėmis" tuose pačiuo-

se laikraščiuose, tilpsta Amerikos lietuvių našlaičių gaudus prašymas duonutės. Vyručiai! Charity begins at home... Vilyčia.

S V E I K A T A.

Prisiūsta iš Am. Raud. Kryžiaus.

Kuomet ligonis turi didelį karštį, reikia, nūrėdžius drabužius, visą kuną nuplauti vėsiu vandeniu.

*

Reikia išvalyti iš vaikų galvų glindas. Norint tai padaryti, reikia plaukus gerai iššukuoti tankiomis šukomis, pamirkinus jas į šiltą uksusą.

Plaukuose nešvarumai atsiranda visų vaikų galvose, nepaisant ar jie biedini, ar turtingi.

Mekšrai (bambatieriai).

Mekšrai (bambatieriai) yra šaltiniu daugelių limpančių ligų, nes jie tų ligų gemalus nešioja. Ligų gemalus jie nešioja ant kojų ir pasturgalio ir bebėginėjant po įvairius maisto daiktus, knygas, šėpose ir ant lentynų palikinėja tų gemalų visur.

Mekšrai labiausiai vaisinasi nešvariųse virtuvėse, kada šviesa užgesinta, o dar jeigu kur palikta trupinių ar kitokio maisto.

Vartojant sodium-fluorid labai pigiai ir greit galima išnaikinti mekšrus, reikia pripilti šių miltelių pasieniuose ir ant lentynų.

Šie milteliai nesmaugia mekšrus, bet limpa prie jų kojų, o kadangi mekšrai savo kojas nuolatos laižo, tokiu būdu šių miltelių užėda ir tuomet štimpa. Kadangi sodium-fluorid yra pavojingas tik tada, kada nors šaukštą jo žmogus nuryja, nors reikia saugotis, kad ir neužpilti ant maisto, bet kartais nepatėmijus, kad kur nors ir truputis užkrinta, didelio pavojaus nėra.

Srutynės ir nuobėgas užlaikyk švariai, ir karts nuo karto verdančiu vandeniu nupilk. Verdantis vanduo su muilu ar bent kokiu šarmu yra pigiausia ir geriausia disinsekcija.

NEBEZA UNIJO.

elabai senai, Žemaičių krašte, mažturtis Jonas įsimylėjo ir susituokė su darbščia, taip pat mažturte Ona. Juodu gražioj pemiškėj, ant mažo žemės sklypelio tenkinosi linksmai gyventi. Kad ir neturėjo didelių turtų, nei daug žemės, bet tikra meilė ir viens kitam ištiki-mybė darė juodu laimingais.

Pagyvenę susilaukė sūnaus ir dukters. Moteris rupestingai ruošdavosi apie trobeles, prisižiūrėdavo darželius, ir gražiai augindama dorai mokino vaikelius. Jonas gi dirbdavo savo mažame lauke arba miške uždarbiaudavo. Viskas, butų malonu toje šeimynoje, tik Jonas dažnai vis burbdavo ir zaunydamo, kad Ona mažai teveikianti, kad jis vienas turįs viską apdirbti. Juodu už tai nesinokdavo, bet vistiek Onai tas užgaudavo širdį, nes ji nė minutės nedykinėjo ir visoms išgalėms dirbdavo namų ruošoj. Troboj švaru, tvarku, daržovės apravėtos, karvė, paršai, vištos ir viskas apžiūrėta.

Nors namų ruošoj nesimato žymaus darbo, bet darbšti ir rupestinga šeimininkė visuomet turi užtektinai ir daug darbo apie namus. Artojas gali parodyti kiek jis per pusdienį aparė ar nupiovė šieno, o šeimininkė negi nerodys šimtinius namų ruošos darbus-darbelius.

Kuo toliau, tuo dažniau ir skaudžiau Jonas zaunydamas užmėtinėjo Onai, kad jai lengva po namus ruošti, kad nieko nesisidaruojanti. Ona nebeįskentusi vyro nuolatinio burbėjimo, vieną vakarą bevakarieniaujant pasakė: "Jonai! tu man jau širdį paėdei, tu vis man zauniji ir zauniji, kad pats sunkiai dirbi, o aš nieko neturiu veikti, kad man lengva namie pasilikus, — tai imkiva ir pasimainykiva rytoj darbais. Tu pasilik namie, o aš eisiu į lauką dirbtų tavo darbo".

Jonas naiviai nusijuokė ir rukščiai nusidžiaugė iš tokio pasiulijimo. Manė sau, dabar tai pasimokins Ona ir pažins kaip sunku arti, akėti ar piauti.

Pasiginčiję ir sutarė ant rytojaus pasimainyti darbais. Viens kitam paaiškinę kas rytoj reikės apdirbti, ėjo gultų. Nuėję gultų nebesišnekėjo, tik galvojo apie rytojaus naujus užsiėmimus.

Buvo pavasaris. Laukai ariami. Gražus, giedras oras.

Saulei tekant, vieversiams pragyodus, atsikėlė Ona. Nuėjus ganyklon pasiėmė arklių ir nujojo dainuodama artų.

Pirma, antra vaga nelabai sekėsi, toliaus be vargo rankenas laikydama sekė paskum plugą ir linksmai dainavo pritardama vieversėliams.

Koks ramumėlis tik ką sužaliavusiuose laukuose! Jausmų kalba šnekiesi su pačia gamta. Kvepia oras aramantiniu kvapu nuo pražydusių varsuotų žiedelių. Čia paskum vagą seka garnys ilgakojis, špokas ir varna rinkdami kirminus: ten pabaliais pempė plastena ir kiek kitokio gamtoj judėjimo įvairumų, negali nė apsakyti! Gera, ramu ir linksma darbuotis arti prie pačios gamtos.

Jonas, pabudęs, sau mano,—dar galįs pamiegoti. Ką čia veiksias anksti atsikėjęs. Apsivertė ant kito šono ir miega. Užmigo ir pamigo...

Pabudo! Žiuri saulė augštakai, nebeto li pusryčiai! Šoko galvatrukčiais iš lovos. Ką dabar daryti?! Reikia sukti sviestas, kurti pečius, kepti blynus ir... Nuėjo kamaron, atsinešė puodynę su rugusiu pienu. Nugraibstęs grietinę supylė muštuvėn. Ir su ka sviestą.

Sviestas, greit nesidaro. Reikia greičiau kurti pečius. Kuria pečių. Maišo blynams tešlą.

Išgirdęs karvę bliunant atsiminė, kad ji tebėra tvarte ir da nemelžta. Greitai ne-

šinąs milžtuvę nubėgo prie karvutės. Melžia.

Karvė, pažinus nepaprastą melžiką, o gal delto, kad buvo išalkus, nestovėjo ramiai. Šiaip taip paglostydama, paaiškūmas uodegą, jau baigė melžti. Bet ta, kaip karvė tai karvė, tik švyst! koja spyrė ir apvertė milžtuvę. Ot tau, ir nebėra pieno! Tuo tarpu pamatė, kad paršai šliaužo per priemenės slenkstį. Palikęs karvę ant kiemo, supykęs pasigriebė iš paviečio pliauską ir bėgo, mušti paršų iš priemenės.

Nagi! žiuri paršai išvertę grietinę iš

muštuvės ir šniaukia nuo aslos. Kaip drož! vienam pliauska per galvą, tas ir išsitiesė. Pasispardė ir nebegyvas.

Vaikai, išsigandę tragedijos ir tėvo piktų žodžių, rėkdami, šlamukšt! ir sulindo po pečiu.

Jonas sau kalba — paršas, tai mažas dalykas. Užmušiau, suvalgysime. Bet jau laikas kaisti ir virti pusryčius.

Eina atsineštų vandens. Žiuri, karvė klampoja po daržoves, mat, užmiršo ją pri-

Galinda.

rišti.

(bus daugiau.)

Skyrius vaikams ir mergaitėms.

Artojas Žiniunas

(P a s a k a.)

Kitas tarnas sako: "O aš žinau tokių nuodų, kad nespės išgerti žolinės, jau bus išvirtęs—negyvas".

Pasigrasmasi viską užlaikyti slapybėje, nuėjo gultų.

Paskum, kada klebonijoj visi sumigo, pasidarė tylu, abudu vagiu tarėsi jau lįsti ir smaugti kunigą. Anas vagis išitraukė įrankius plėšti užrakčiams ir didelį peilį, kaip durtuvą... Bet antrasis sako: "Kam čia plėšti užrakčius, da, subraškęjus, kas nors gali išgirsti. Aš turiu tokių raktų, kad galiu bile kokias duris atidaryti. (Mat jis su savim turėjo klebonijos raktus) Anas sako: "Tai ir paties nevisai liurbio esama, kad gali duris atidaryti.

Iėjus vidun, anas butinai norėjo nudurti miegantį kunigą. Bet antrasis atkalbėjo sakydamas geriaus busią iškraustyti viską be žudymo, nes kunigas miegas kaip negyvas. Tik liepė anam stovėti prie miegkambario durų, ir jei tik subraškės lovoje, tai tuomet tuojaus pulti. (Kasgi subraškės, kad ten niekas neguli.) O jis pats atsidarė vieną-kitą šėpą ir išėmė pinigų.

Sargiai vėl abudu išeidamu užrakinėjo duris ir džiaugsmo nešamu dumė miestelin.

Nuėjusių miestelin pasisamdė karčiamoj kamaraitę ir nusipirko degtinės. (Zinoma, apsimetėlis vagim nė kiek negėrė, anam nematant vis išliejo po stalų.) Ten juodu pasidalino grobį. Anas gerai įsigėręs pradėjo snausti, tuomet antrasis jį palikęs išėjo. Ir, parėjęs namo (klebonijon), persirėdė ir netrukusėjo laikyti pamaldų.

Po pamokslu klebonas, padėkavojęs Dievui už suteiktas malones, ir parėjęs klebonijon, tuojaus šaukė tarnus, kad atneštų stiklą šiltos žolinės (arbatos). Tuo pačiu kartu davė žinią policijai, kad tuojaus jį pribuvo klebonijon. Tarnui atnešus žolinę, klebonas liepė pačiam atnešėjui išgerti. Tas negeria. Štai ir policija įėjo... Tuojaus suareštavo abudu tarnu, o paskum ir aną vagį suėmė karčiamoje. Klebonas atsiėmė nuo vagies pinigus.

Visuomet reikia klausyti išmintingų žmonių patarimo. Visuomet reikia būti pasirengusiam sutikti mirtį.

Vagis, plėšikus visuomet, anksčiau ar vėliau pagauna. Blogai daranti arba vagiantį visuomet, jei ne žmogus, tai Dievas mato.

(pabaiga.)

Galinda.

STATEMENT OF THE OWNERSHIP,
MANAGEMENT, CIRCULATION, ETC.,
REQUIRED BY THE ACT OF
CONGRESS OF AUGUST 24, 1912,

Of "Moterų Dirva" published monthly
at Chicago, Ill., for April, 1921. State of
Illinois, County of Cook.

Before me, a Notary Public in and for
the State and county aforesaid, personally
appeared Mrs. Mary Vaičiūnas, who,
having been duly sworn according to law,
deposes and says that she is the business
manager of the "Moterų Dirva" and that
the following is, to the best of her know-
ledge and belief, a true statement of the
ownership, management, of the aforesaid
publication for the date shown in the above
caption.

1. That names and address of the pub-
lisher, editor, managing editor, and busi-
ness managers are:

Publisher Lithuanian R. C. Women's
Alliance of America. Editor and Managing
Editor Mrs. Antoinette H. Nausėda, 917
W. 33rd St., Chicago, Ill., Business Man-
ager Mrs. Mary Vaičiūnas, 442 W. Leonard
St., Grand Rapids, Mich.

2. That the owners are Lith. R. C.
Women's Alliance of America: Pres. Miss
Anna Samson, 20 Webster St., Montello,
Mass., Sec. Mrs. Mary Vaičiūnas, 442
W. Leonard St., Grand Rapids, Mich.,
Treas. Miss Mary Brenza, 923 W. Garfield
Blvd., Chicago, Ill.

3. That the known bondholders, mort-
gagees, and other security holders owning
or holding 1 per cent or more of total
amount of bonds, mortgages, or other secu-
rities are: None.

4. That the two paragraphs next
above, giving the names of the owners,
stockholders, and security holders, if any,
contain not only the list of stockholders
and security holders as they appear upon
the books of the company but also, in cases
where the stockholder or security holder
appears upon the books of the company as
trustee or in any other fiduciary relation,
the name of the person or corporation for
whom such trustee is acting, is given; also
that the said two paragraphs contain
statements embracing affiant's full know-
ledge and belief as to the circumstances
and conditions under which stockholders
and security holders who do not appear
upon the books of the company as trustees,
hold stock and security ties in a capacity
other than that of a bona fide owner; and
this affiant has no reason to believe that
any other person, association, or corpora-
tion has any interest direct or indirect in
the said stock, bonds, or other securities
than as so stated by him.

Mrs. Mary Vaičiūnas,
Notary Public Antoinette H. Nausėda.

Sworn to and subscribed before me
this 31 day of March 1921.

(My commission expires Oct. 3, 1922).

A. L. R. K. MOTERŲ SĄJUNGOS
CENTRO VALDYBA:

Dvas. Vadovas: Kun. M. J. Urbonas,

301 State St., Du Bois, Pa.;

Pirm.: O. Samsoniūtė,

20 Webster St., Montello, Mass.;

Vice-Pirm.: M. Sakalauskaitė,

50 West 6th St., So. Boston, Mass.;

Raštininkė ir Administratorė:

M. Vaičiūnienė, 442 Leonard St. N. W.,

Grand Rapids, Mich.;

Išdīn.: M. L. Brenzaitė,

923 W. Garfield Blvd., Chicago, Ill.,

Redaktorė: Antanina E. Nausėdienė,

917 W. 33rd St., Chicago, Ill.

Iždo Globėjos: Br. Žitkienė,

7033 Superior Ave.,

Cleveland, Ohio.;

O. M. Kašėtaitė,

161 Ames St., Montello, Mass.;

LITERATIŠKOJI KOMISIJA:

V. Liutkienė,

19 Aetna St., Worcester, Mass.;

O. Jankienė,

1428 Columbia Rd., So. Boston, Mass.;

M. Sakalauskaitė,

50 West 6th St., So. Boston, Mass.

DIREKTORES:

O. Jankienė,

1428 Columbia Rd., S. Boston, Mass.;

V. Matukaičiūtė,

712 W. Fayette St., Baltimore, Md.;

O. Unguraitė,

241 Federal St., Phila., Penn'a.;

V. Valantėjienė,

4 Lexington Ave., Maspeth, L. I.;

A. Petrauskaitė,

4 Congress Ave., Waterbury, Conn.

"MOTERŲ DIRVOS"

TURINYS UŽ BALANDŽIO MĖNESĮ, 1921 M.

1. Vilnius J. Maironis.	pusl. 1.
2. Į Moterų Są-gos nares. Ona Samsoniutė	" 2.
3. Iš Moterų darbuotės Lietuvos nepriklausomybei P. O-kas.	" 3.
4. Namai. Galinda.	" 5.
5. Naudingi patarimai. Morta.	" 7.
6. Jurgis-Spurgis. O. M. Š.	" 8.
7. Artinantis Moterų Sąjungos Sąvaitei. O. J.	" 11.
8. Pažaisliai.	" 13.
9. Pavasaris ir žmogus. Leonora.	" 13.
10. Organizacijos reikalai (Centro rašt. ir išd. atskaitos).	" 14.
11. Naujas Mot. Są-gos Apskritys. V. V.	" 19.
12. Pamažinantis žiuronas. Vilyčia.	" 20.
13. Sveikata (A. R. K.)	" 20.
14. Nebezaunijo. Galinda.	" 21.
15. Skyrius vaikams ir mergaitėms	" 22.
Centro valdybos antrašai.	
Paveikslas: Pažaisliai.	" 13.

"MOTERŲ DIRVA"